

Në të gjitha rastet kur dyshohet se personi është infektuar me HIV ai duhet të bëjë këshillimin dhe testimin vullnetar sa më të hershëm, që mundëson diagnostifikimin e HIV infeksionit e me këtë edhe ndërmarrjen e masave të trajtimit si dhe të parandalimit të përhapjes së mëtejme tek të tjerët.

Trajtimi bëhet nën kujdesin mjekësor dhe në institucione të specializuara për trajtim. Në faza të hershme brenda 72 orëve pas kontaktit apo ekspozimit ndaj virusit aplikohet edhe profilaksa pas ekspozimit (PEP) që kupton intervenimin me terapi të caktuar me qëllim të zvogëlimit të gjasave për të u shumuar virusi HIV.

Kjo terapi akoma nuk ka arritë suksesin e plotë por konsiderohet si e vetmja shansë pas ekspozimit ndaj virusit.

Në fushën e trajtimit sot ka shumë përparime në krahasim me periudhën e kaluar, prandaj fillimi i hershëm i trajtimit ndikon në jetëgjatësi të të infektuarve por edhe cilësinë e jetës.

Disa këshilla të veçanta për të siguruar vetën dhe personat tjerë të mos infektohen me HIV janë:

- Të abstenojmë nga marrëdhëniet seksuale me persona të panjohur;
- Rregullisht të përdorim kondomin si të vetmin mjet mbrojtës;
- Të përdorim mjete sterile për vetëm një përdorim si gjilpërat , shiringat apo mjetet tjera;
- Të pajisemi me sa më shumë informata lidhur me HIV/AIDS-in pasi që ato do të eliminojnë stigmen që mund ta kenë personat që janë të infektuar dhe edhe vetë popullata. Kjo do të zvogëlojë qëndrimin negativ social që mund të kenë karshi personave të infektuar.

Stigma ndaj personave të infektuar por edhe qëndrimi negativ ndaj jetës që mund ta zhvillojnë individët e infektuar me HIV si dhe praktikat jo të sigurta të jetës dhe kërcënimi ndaj atyre që nuk janë të infektuar, mund të jenë problem në trajtimin e mëtejme.

Mbështetur nga Fondi për Popullsi i Kombeve të Bashkuara (UNFPA),
Zyra në Prishtinë.

DITA BOTËRORE E AIDS-it

NË KORSINË E SHKURTIT
FUN

Shkurtesa HIV shënon emrin e virusit i cili shkakton dëmtimin e fuqive mbrojtëse të organizimit gjë e cila me kohë shpie në shkatërrimin e sistemit mbrojtës të njeriut.

Pas një kohe personat e infektuar me HIV humbin aftësitë për tu mbrojtur sepse HIV virusi i shkatërron fuqitë mbrojtëse apo imunitetin dhe nga dëmtimi i fuqive mbrojtëse shfaqet një gjendje e rëndë e dëmtimeve të shëndetit që quhet AIDS dhe, pa marrë parasysh se nga cili shkaktar do të sulmohet organizmi, ai nuk do të jetë në gjendje të mbrohet me sukses.

Kur personat infektohen me HIV organizmi i tyre fillon të krijoj antitrupa dhe prezenca e tyre në organizmin e njeriut me rastin e infeksionit me HIV tregon se ky person është HIV pozitiv dhe se mund të infektoj personat tjerë me sjelljet e pandërgjegjshme dhe të pakujdesshme.

Lëngjet trupore me të cilat më së shpeshti personi i infektuar me HIV mund të infektoj të tjerët janë : gjaku, sperma, lëngu vagjinal, dhe tek gratë e infektuara me HIV, edhe qumështi i gjirit.

DITA BOTËRORE E AIDS-it

Rrugët apo mënyrat më të shpeshta të përhapjes së virusit HIV janë:

- Përmes marrëdhënieve seksuale të pambrojtura – pa përdorim të kondomit
- Transfuzionit të gjakut nëse më parë nuk është testuar
- Organet dhe indet e përdorura për transplant, të marra nga personat HIV pozitiv

● Përdorimit të shiringave, gjilpërave dhe mjeteve tjera të pasterilizuara e që përdorën sidomos nga personat që janë përdorues të drogave me injeksion, tatuazhi, shpimi i veshëve apo pjesëve tjera të trupit për qëllime estetike.

● Edhe profesionistët shëndetësor por edhe personat tjerë që manipulojnë me lëngjet trupore apo qelizat e personave të infektuar mund të infektohen me HIV.

Nuk do të infektohen kontaktet sociale të rëndomta si: duarve, ushqimi nga goja, det, liqe, lumenj , pisina, vaskave.

As përmes ajrit apo përmes ujëve nuk mund të infektohen.

I infektuari me HIV nuk shpie në vdekje të shpiejnë në dyshim nëse më ndryshe se infektuar shfaqet AIDS, pas 10 ditëve infeksioni, fillojnë shfaqet dhe me analiza nga të tjerët vërtetohet prezenca e HIV. Për secilin individ testimi është i lehtë dhe e sigurt për të tjerët I infektuar.

Testimi është vullnetar dhe falas, anonim dhe besueshëm. Qendra për këshillim dhe testim për HIV

Klinika Infektive, Prizren
ora 08:00 – 14:00 (08:00 – 14:00)

OJQ Labirinti – qendra për këshillim dhe testim (038 230 104), Prizren
Gjilan (0280 325 400)

OJQ CSGD në Prishtinë
(044 112 223, 044 200 200)

